EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 4. 10. 2016
COM(2016) 646 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Záruka pre mladých ľudí a iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí po troch rokoch

{SWD(2016) 323 final}
{SWD(2016) 324 final}

ZHRNUTIE

Mladí ľudia sú budúcnosťou Európy. Naším poslaním je vytvoriť podmienky na zaistenie ich optimálneho rozvoja a poskytnutie najlepších príležitostí, aby boli aktívni na pracovnom trhu a v spoločnosti. Mladých ľudí však kríza zasiahla najviac a podľa nedávneho prieskumu Eurobarometer sa polovica mladých ľudí v Európe cíti vylúčená a na okraji záujmu, pokiaľ ide o zmysluplnú účasť na spoločenskom a hospodárskom živote.

Ako povedal predseda Juncker vo svojom prejave o stave Únie v roku 2016, „Európska únia by mala nielen zachovať náš európsky spôsob života, ale aj posilniť tých, ktorí ním žijú. Nemôžem a neprijmem to, že Európa je a zostáva kontinentom nezamestnanosti mladých ľudí“. Zároveň potvrdil svoj záväzok „pokračovať v zavádzaní záruky pre mladých ľudí v Európe, ktorou sa zlepšujú nadobudnuté zručnosti Európanov a pomáha sa regiónom a mladým ľuďom, ktorí to najviac potrebujú“. Nezamestnanosť mladých ľudí sa musí naďalej riešiť otvorene, ak máme v plnej miere využiť dynamiku a potenciál Európanov, a musia sa plne využiť všetky nástroje, ktoré má EÚ a jednotlivé štáty k dispozícii. Toto je tiež cieľom novej iniciatívy pre mládež, ktorá bola oznámená vo vyhlásení o úmysle z roku 2016 adresovanému predsedovi Európskeho parlamentu a predsedovi Rady, v ktorej sa pokračuje v súčasných fungujúcich procesoch a ich posilňovaní a zriaďujú sa nové nástroje s cieľom zaoberať sa problémami, ktoré nie sú v dostatočnej miere pokryté. Súčasťou tejto iniciatívy je táto správa a jej závery.

Únia a jej členské štáty sa od roku 2013 zapojili do ambicióznej stratégie na zníženie nezamestnanosti mládeže. Na základe návrhu Komisie podporili všetky členské štáty zriadenie záruky pre mladých ľudí, ktorá predstavuje politický záväzok, vo forme odporúčania Rady z apríla 2013 s cieľom poskytnúť každej mladej osobe kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšie vzdelávanie, učňovskú prípravu alebo stáž do štyroch mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia formálneho vzdelávania. Zriadenie záruky pre mladých ľudí sprevádzalo politické usmernenie a finančná podpora na úrovni EÚ, najmä prostredníctvom iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

V EÚ je tri roky od spustenia záruky pre mladých ľudí o 1,4 milióna menej nezamestnaných mladých osôb. Ročná miera nezamestnanosti mladých ľudí klesla do roku 2015 o 3,4 percentuálneho bodu na 20,3 % a počet ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), klesol v EÚ o 1 percentuálny bod priemerne na 12 %. Miera nezamestnanosti mladých ľudí a miera NEET sú v EÚ veľmi nerovnomerné, vo väčšine štátov sa však obe miery znížili. V EÚ ako celku, ako aj v mnohých členských štátoch počas toho istého obdobia klesala nezamestnanosť rýchlejšie u populácie mladých ľudí ako u populácie dospelých . To znamená, že štrukturálne reformy politík v oblasti pracovného trhu, vzdelávania a odbornej prípravy s podporou záruky pre mladých ľudí mali význam.

Záruka pre mladých ľudí sa v EÚ stala realitou. Od januára 2014 vstúpilo do systémov záruky pre mladých ľudí 14 miliónov mladých ľudí. Približne deväť miliónov mladých ľudí prijalo ponuku, pričom väčšina z nich predstavovala ponuky na zamestnanie. Takmer dve tretiny mladých ľudí, ktorí opustili záruku pre mladých ľudí v roku 2015, prijalo ponuku na zamestnanie, vzdelávanie, odbornú prípravu alebo učňovskú prípravu. Zárukou pre mladých ľudí sa významne uľahčili štrukturálne reformy a inovácie v oblasti tvorby politík v členských štátoch. Dopĺňajú ju ďalšie iniciatívy, ako napríklad nový

program v oblasti zručností pre Európu alebo Európske združenie učňovskej prípravy. Nezamestnanosť mladých ľudí napriek tomu zostáva neprijateľne vysoká a členské štáty musia naďalej riešiť mnoho výziev. Aby sa doteraz vykonaná práca mohla účinne využiť, bude potrebný stály politický záväzok vykonávať záruku pre mladých ľudí ako dlhodobú, štrukturálnu reformu. Väčšou vnútornou koordináciou a budovaním kapacít medzi zainteresovanými stranami, ako sú verejné služby zamestnanosti a poskytovatelia vzdelávania a odbornej prípravy, sa posilnia sľubné partnerstvá a zlepší sa realizácia. A napokon, aby sa na cestu záruky pre mladých ľudí priviedli ťažko dostupné skupiny a osoby, ktoré sú najviac vzdialené od pracovného trhu, je stále potrebné vynaložiť veľa úsilia.

Na podporu tohto procesu bola zmobilizovaná významná finančná podpora EÚ. V období rokov 2014 – 2020 Európsky sociálny fond priamo preinvestuje minimálne 6,3 miliardy EUR – okrem iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí – na podporu začlenenia mladých ľudí na pracovný trh v rámci tej istej investičnej priority.

V rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí sa s pôvodnými finančnými zdrojmi vo výške 6,4 miliardy EUR vôbec prvýkrát poskytla priama cielená podpora pre mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, ktorí žijú v regiónoch bojujúcich s mieru nezamestnanosti mladých ľudí vyššou ako 25 %. Komisia sa v roku 2015 rozhodla urýchliť vykonávanie iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí zvýšením predbežného financovania pre členské štáty o takmer 1 miliardu EUR. Komisia na základe počiatočných výsledkov a posúdenia potrieb až do roku 2020 práve navrhla navýšenie financovania iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí pridaním sumy vo výške 1 miliardy EUR z rozpočtu EÚ, ktorá bude zodpovedať rovnakej sume príspevku z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu oprávneným členským štátom.

1. ÚVOD

Mládež má v politickom programe EÚ vysoké miesto. Pri politike EÚ v oblasti mládeže sa osobitný dôraz kladie na zvyšovanie sociálneho začlenenia všetkých mladých ľudí, väčšiu účasť v demokratickom a občianskom živote a jednoduchší prechod do dospelosti, predovšetkým začlenenie do sveta práce.[1]

V roku 2013 sa členské štáty uprostred krízy, ktorá mala vážny vplyv na zamestnanosť mladých ľudí, zaviazali ku komplexnému prístupu **na riešenie nezamestnanosti mladých ľudí ako osobitný a bezprostredný cieľ**.

Záruka pre mladých ľudí bola teda zriadená s cieľom zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia vo veku do 25 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže do štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení formálneho vzdelania[2]. Zlepšením prechodu zo školy do zamestnania a investovaním do zamestnateľnosti mladých ľudí bolo tiež cieľom záruky pre mladých ľudí **zabrániť strate potenciálu rastu v dôsledku straty zručností, strate sociálnej súdržnosti a odchodu z pracovného trhu, čo by si vybralo veľkú daň na európskom hospodárstve, obzvlášť v čase rýchleho demografického starnutia**.

[1] Európska komisia (2015), Správa EÚ o mládeži z roku 2015, Úrad pre vydávanie publikácií EÚ, Luxemburg.

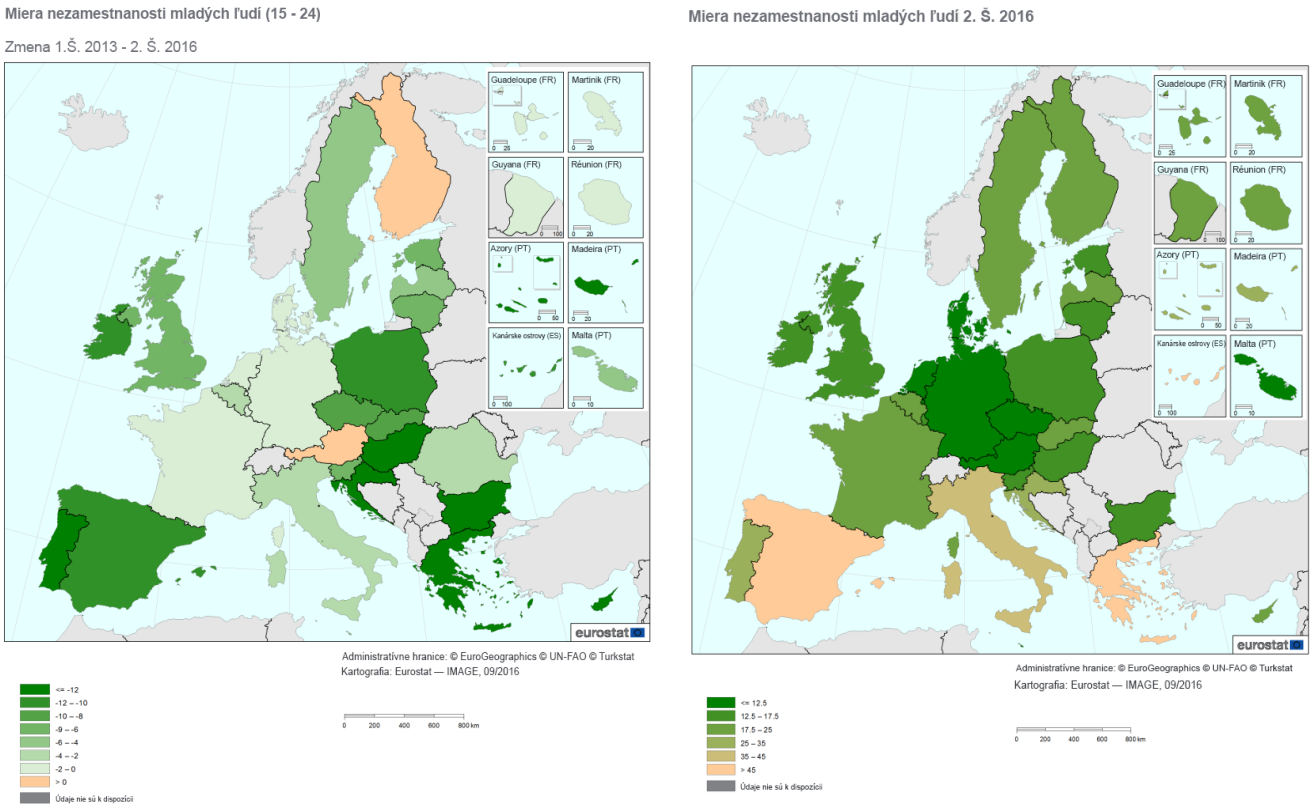
[2] 2013/C 120/01 z 22. apríla 2013.

Spolu so zárukou pre mladých ľudí bolo prijatých aj niekoľko iniciatív EÚ. V roku 2013 sa začala činnosť Európskeho združenia učňovskej prípravy s cieľom zlepšiť kvalitu, ponuku a obraz učňovskej prípravy v Európe. Odporúčanie Rady o rámci kvality pre stáže bolo prijaté v marci 2014. Z týchto iniciatív vychádza Európsky pakt pre mládež z roku 2015, ktorým sa podporujú kvalitné obchodno-vzdelávacie partnerstvá.

V EÚ je tri roky od spustenia záruky pre mladých ľudí o 1,4 milióna menej nezamestnaných mladých ľudí a počet mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), výrazne klesol, hoci s nerovnomernými výsledkami medzi členskými štátmi.

Na obrázku 1 je znázornený prehľad veľmi rozdielnych mier nezamestnanosti mladých ľudí v EÚ na začiatku roku 2016 a zdôrazňuje sa, ktoré členské štáty zaznamenali najväčšie zníženie nezamestnanosti mládeže od roku 2013. Výsledky mladých ľudí na pracovnom trhu prekonali ostatné vekové skupiny od roku 2013. Hoci by bolo možné zohľadniť iné faktory, napríklad väčšiu cyklickú citlivosť mladých ľudí na makroekonomické podmienky, faktormi prispievajúcimi k tomuto výsledku boli štrukturálne reformy pracovného trhu a politiky v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy podporované zárukou pre mladých ľudí.

Obrázok 1: Miery nezamestnanosti mladých ľudí v EÚ v roku 2016 a zmeny v rokoch 2013 – 2016

Záruka pre mladých ľudí sa v EÚ stala realitou. Od roku 2014 došlo k rýchlemu vykonávaniu. Odvtedy vstúpilo do systémov záruky pre mladých ľudí viac ako 14 miliónov mladých ľudí a v tomto časovom období bolo registrovaných v priemere takmer

dva milióny mladých ľudí[3]. Približne deväť miliónov mladých ľudí prijalo v rámci záruky pre mladých ľudí ponuku na zamestnanie, vzdelávanie, odbornú prípravu alebo učňovskú prípravu.

Vo väčšine členských štátov bol v rokoch 2013 – 2015 prijatý veľký počet reforiem pracovného trhu so zameraním na mladých ľudí. Zárukou pre mladých ľudí sa pomohlo nielen rozšíriť opatrenia na strane dopytu, ako aj ponuky pre mladých ľudí, ale zároveň fungovala ako silný politický stimul pre reformu. Týmto sa výrazne uľahčili štrukturálne reformy a inovácie v oblasti tvorby politík, pričom sa presadzovali investície do ľudského kapitálu a konvergencia smerom nahor v členských štátoch. Zároveň sa ňou pomohol zvýšiť počet partnerstiev medzi svetom práce a vzdelávania. Napriek tomuto pozitívnemu vývoju treba vynaložiť obnovené úsilie na podporu mladých ľudí, ktorí sú najviac vzdialení od pracovného trhu, t. j. NEET, ktorí z týchto zlepšení mali najmenej výhod.

Na podporu záruky pre mladých ľudí prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu (ESF) a iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí **bola mobilizovaná významná finančná podpora EÚ**. Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí sa začala v roku 2013 s finančnými zdrojmi vo výške 6,4 miliardy EUR s cieľom poskytnúť – vôbec po prvýkrát – priamu a cielenú podporu pre mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, ktorí žijú v regiónoch s mierou nezamestnanosti vyššou ako 25 %. Komisia sa rozhodla, že v roku 2015 urýchli vykonávanie iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí zvýšením predbežného financovania pre členské štáty o takmer 1 miliardu EUR. Komisia na základe počiatočných výsledkov a posúdenia potrieb až do roku 2020 navrhla navýšenie financovania iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí pridaním sumy vo výške 1 miliardy EUR z rozpočtu EÚ, ktorá bude zodpovedať rovnakej sume príspevku z prostriedkov ESF oprávneným členským štátom. ESF okrem iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí priamo preinvestuje v programovom období 2014 – 2020 minimálne sumu 6,3 miliardy EUR na podporu začlenenia mladých ľudí na pracovný trh v Európe.

Európska investičná banka poskytuje od roku 2013 program s dvoma piliermi s názvom „Zručnosti a pracovné miesta – Investovanie do mládeže“.[4] V rámci pilieru „Investovanie do zručností“ sa podporujú investície do ľudského kapitálu (napr. pracovné zručnosti a odborná príprava na pracovisku, ako aj odborné vzdelávanie, študentské pôžičky a programy mobility). Prostredníctvom tohto piliera EIB v rokoch 2013 – 2015 podpisom schválila takmer 7 miliárd EUR. Okrem toho sa v rámci piliera „Pracovné miesta pre mládež“ poskytuje prístup k finančným prostriedkom súvisiacim so zamestnanosťou mladých ľudí v MSP. Pre prijímajúce MSP bolo v období od júla 2013 do decembra 2015 vyčlenených viac ako 26 miliárd EUR.

V roku 2013 vyzvali vedúci predstavitelia štátov alebo vlád EÚ Komisiu, aby predložila „*v roku 2016 správu o vykonávaní ‚záruky pre mladých ľudí‘ a o fungovaní iniciatívy na*

[3] Poznamenávame, že tieto čísla vychádzajú z údajov zozbieraných na základe rámca ukazovateľov a odhadov týkajúcich sa záruky pre mladých ľudí na rok 2016. Podrobné údaje sú uvedené v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie o vykonávaní záruky pre mladých ľudí a o fungovaní iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí (SWD (2016) 323).

[4] Ďalšie informácie: http://www.eib.org/projects/priorities/investing-for-youth/index.htm?lang=en.

podporu zamestnanosti mladých ľudí“.[5]
Toto oznámenie predstavuje odpoveď Komisie na túto výzvu a zároveň sú v ňom zohľadnené posolstvá Rady,[6] Európskeho parlamentu[7], sociálnych partnerov a hlavných zainteresovaných strán.
V oznámení sa analyzujú kroky, ktoré boli prijaté na úrovni členských štátov a EÚ s cieľom vykonať záruku pre mladých ľudí a iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

V oznámení sa posudzujú prvé výsledky a určujú sa výzvy, pričom sa prihliada na skutočnosť, že v niektorých členských štátoch sa vyžadovalo viac času na zavedenie potrebných procesov a štruktúr na účely vykonania opatrení týkajúcich sa záruky pre mladých ľudí v celom rozsahu[8].

2. ZÁRUKA PRE MLADÝCH ĽUDÍ A INICIATÍVA NA PODPORU ZAMESTNANOSTI MLADÝCH ĽUDÍ: PO TROCH ROKOCH

2.1. Rýchle vykonanie politiky v Európe

Národné systémy záruk pre mladých ľudí nadobudli podobu...

Záruka pre mladých ľudí predstavuje štrukturálnu reformu, ktorej vykonanie v EÚ bolo rýchle vďaka bezprecedentnej kombinácii vysokého politického nasadenia, významných finančných zdrojov prostredníctvom iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a ESF a účinného mechanizmu monitorovania na úrovni EÚ.

Všetky členské štáty vymedzili svoj strategický prístup prostredníctvom konkrétnych plánov vykonávania záruky pre mladých ľudí[9]. Súčasťou plánov boli krátkodobé opatrenia, ktorými sa zabezpečila okamžitá reakcia na vysoké úrovne nezamestnanosti a neaktivity mladých ľudí,[10] ako aj vízia dlhodobejších štrukturálnych reforiem zameraných na zlepšenie prechodu zo školy do zamestnania. Vykonávanie sa začalo v roku 2014 s postupným zavádzaním kľúčových opatrení.

Základné črty záruky pre mladých ľudí[11]

Zárukou pre mladých ľudí sa zabezpečuje, aby všetci mladí ľudia vo veku do 25 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže v lehote štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo dokončení formálneho vzdelávania.

Záruka pre mladých ľudí sa vzťahuje na všetkých mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET). NEET však predstavuje heterogénnu skupinu a možno ju ďalej rozdeliť na dve širšie

[5] EUCO 104/2/13.
[6] Rada v marci 2016 skonštatovala, že záruka pre mladých ľudí „vo viacerých prípadoch pôsobí aj ako výrazná hybná sila politiky“ a že „na to, aby sa čo najviac využila doteraz vykonaná práca, je nevyhnutné pokračujúce politické odhodlanie vykonávať záruku pre mladých ľudí formou dlhodobej štrukturálnej reformy“. Rada Európskej únie, 6154/16.
[7] Európsky parlament naliehavo vyzval „členské štáty, aby v plnej miere uplatňovali záruku pre mladých ľudí“. 2015/2351(INI).
[8] Ďalšie údaje sú uvedené v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie (SWD (2016) 323.
[9] http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1161&langId=sk.
[10] Osoba je ekonomicky neaktívna, ak nie je súčasťou pracovnej sily. Neaktívni mladí ľudia nie sú teda ani zamestnaní, ani nezamestnaní, čo znamená, že nepracujú a nie sú k dispozícii pre prácu, ani ju nehľadajú.
[11] Informácie o jednotlivých krajinách sú uvedené v prehľadoch o krajinách, ktoré tvoria prílohu k pracovnému dokumentu útvarov Komisie.

kategórie: nezamestnaní NEET, ktorí aktívne hľadajú prácu, a neaktívni NEET, ktorí nehľadajú prácu. Neaktivita môže byť výsledkom rôznych faktorov vrátane rodinných povinností a zdravotných problémov, ale aj odrádzania a nedostatku motivácie zaregistrovať sa ako nezamestnaná osoba[12].

Koordinácia národných systémov záruky pre mladých ľudí spadá vo väčšine prípadov pod ministerstvo zodpovedné za prácu a verejné služby zamestnanosti vo všeobecnosti pôsobia ako hlavný vstupný bod. Alternatívni poskytovatelia (vrátane obchodných komôr a komôr priemyslu a remesiel, centier pre mládež, inštitúcií a poskytovateľov vzdelávania a obcí) sú zapojení približne v jednej tretine členských štátov a mladí ľudia sa môžu zaregistrovať prostredníctvom osobitných online platforiem záruky pre mladých ľudí v troch členských štátoch.

Hoci väčšina členských štátov sa zameriava na mladých ľudí vo veku do 25 rokov, ako je uvedené v odporúčaní Rady, 13 členských štátov rozšírilo pokrytie s cieľom zamerať sa na osoby vo veku do 30 rokov. Časový limit na poskytnutie ponuky je vo väčšine členských štátov stanovený na štyri mesiace, čo je v súlade s odporúčaním Rady.

K typickým príkladom ponúk v rámci záruky pre mladých ľudí patrí:

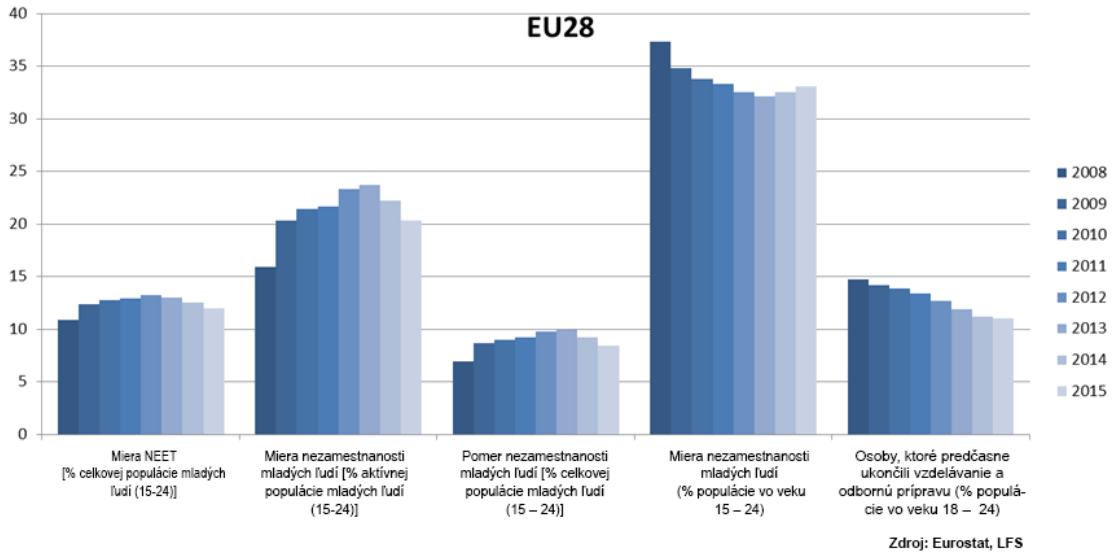
1. zamestnanie na otvorenom pracovnom trhu (s dotáciou alebo bez dotácie), samostatná zárobková činnosť podporovaná prostredníctvom dotácií pre začínajúce podniky a osobitných dotácií;
2. možnosti vzdelávania vrátane odbornej prípravy súvisiacej s prácou, opätovného začlenenia do systému formálneho vzdelávania, preklenovacích kurzov podporujúcich toto opätovné začlenenie, kompenzačného vzdelávania;
3. učňovská príprava a
4. stáže.

... prispievajúcu k výraznému poklesu miery nezamestnanosti mladých ľudí a NEET, v kombinácii s väčšou mierou konvergencie...

Výsledky mladých ľudí na pracovnom trhu sa od roku 2013 výrazne zlepšili; rok 2013 predstavoval bod zlomu, od ktorého bolo možné sledovať zmenu kľúčových ukazovateľov (pozri obrázok 2 ďalej v texte). Ročná miera nezamestnanosti mladých ľudí klesla v EÚ do roku 2015 o 3,4 percentuálneho bodu na 20,3 % a miera NEET sa znížila o jeden percentuálny bod na priemerne 12 %. Vo väčšine členských štátov EÚ sa od zmien v trendoch pracovného trhu mladých ľudí v roku 2014 zaznamenal pokles miery nezamestnanosti mladých ľudí, ako aj miery NEET. V niektorých členských štátoch s najvyššou mierou v roku 2013, konkrétne v Taliansku a Rumunsku, sa v súvislosti s trendmi týkajúcimi sa NEET nezaznamenala takmer žiadna zmena. Celkovo sa zdá, že k zníženiu miery NEET na úrovni EÚ došlo vďaka prechodu do ďalšieho vzdelávania alebo do zamestnania, pričom v jednotlivých členských štátoch bol zaznamenaný rozdielny vývoj.

Obrázok 2: Miera zamestnanosti, pomer nezamestnanosti, NEET, osoby s predčasne ukončenou školskou dochádzkou a miera nezamestnanosti v EÚ, 2008 – 2015

[12] Eurofound (2016), *Skúmanie rozmanitosti NEET*, Úrad pre vydávanie publikácií EÚ, Luxemburg.

Záruka pre mladých ľudí prispela k oživeniu dopytu pracovného trhu po mladých ľuďoch a podporili sa ňou opatrenia na tvorbu pracovných miest. Väčšina členských štátov použila pri vykonávaní záruky pre mladých ľudí dotácie určené na prijímanie pracovníkov a mnohé z nich podporu z finančných prostriedkov EÚ. Zároveň sa zlepšila účinnosť týchto systémov, a to vďaka väčšiemu dôrazu na zacielenie, odbornú prípravu a monitorovanie mladých ľudí s podporou z dotácií určených na prijímanie pracovníkov.

... vedúcu k výrazným politickým reformám a inovácii v oblasti tvorby politík...

Záruka pre mladých ľudí pôsobila ako silný politický stimul dopĺňajúci využívanie makroekonomických nástrojov a iných politík na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Mnoho členských štátov malo už pred prijatím odporúčania zavedený rad relevantných politík v oblasti zamestnanosti mladých ľudí. Pri záruke pre mladých ľudí sa však zameranie presúva na včasný zásah a neregistrovaných NEET[13], čím sa ovplyvňuje tvorba a vykonávanie politík. Požadovaním spojenia služieb a programov a ich realizácie v stanovenom časovom rámci a prostredníctvom systematických partnerstiev pôsobila okrem toho záruka pre mladých ľudí ako stimul pre zmenu v mnohých členských štátoch. Členské štáty prijali v rokoch 2013 – 2015 celkovo 132 reforiem pracovného trhu zameraných na mladých ľudí s upozornením na silný dôraz kladený na politiky v oblasti zamestnanosti mladých ľudí[14].

Členské štáty možno rozdeliť do troch skupín podľa stupňa, v akom záruka pre mladých ľudí pôsobila ako stimul pre reformu. Pri tomto zoskupení sa zohľadňujú jednotlivé úvodné východiská z hľadiska inštitucionálneho kontextu a

[13] Pojem „registrovaní NEET“ sa v súvislosti so zárukou pre mladých ľudí vzťahuje na mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy a ktorí sú registrovaní u poskytovateľa záruky pre mladých ľudí (obvykle národné alebo regionálne verejné služby zamestnanosti).

[14] Zdroj: Európska komisia, databáza LABREF.

makroekonomických podmienok členských štátov v čase prijatia odporúčania[15].

- Skupina A (zrýchlená reforma): zárukou pre mladých ľudí sa poskytol nový podnet a zrýchlil sa vývoj politík vo viacerých členských štátoch, najmä v tých, ktoré čelia veľkým výzvam a prijímajú významnú finančnú podporu z EÚ (BE, BG, FR, HR, HU, IT, LT, LV, PL, PT, SI), hoci fázy vykonávania sa môžu líšiť.
- Skupina B (posilnený politický rámec): záruka pre mladých ľudí pomohla pri posilnení etablovaných politík prostredníctvom rozšírenia alebo úpravy existujúcich opatrení v členských štátoch, ktoré už mali zavedené komplexné nástroje, ktoré sú vo všeobecnosti v súlade s odporúčaním (AT, DE, DK, EE, FI, IE, LU, MT, NL, SE, UK).
- Skupina C (doposiaľ je reforma obmedzenejšia): zmeny boli obmedzenejšie v dôsledku rôznych faktorov vrátane nižšieho stupňa určovania priorít, omeškaní alebo prerušenia v súvislosti s kľúčovými opatreniami, alebo dôrazu na už existujúce systémy (CY, CZ, EL, ES, RO, SK).

Údaje o jednotlivých krajinách týkajúce sa doterajších výsledkov, kľúčových opatrení, zostávajúcich výziev a prípadne vykonávania iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí sú uvedené v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k tomuto oznámeniu[16].

Záruka pre mladých ľudí pomohla pri prelomení bariér v jednotlivých oblastiach politiky a vybudovaní životaschopných partnerstiev. Zdôraznila sa koordinácia medzi sektormi zamestnanosti, vzdelávania a politiky v oblasti mladých ľudí, a to najmä ako výsledok podnetu, ktorý bol vytvorený v plánoch členských štátov týkajúcich sa vykonávania záruky pre mladých ľudí. Zriadili sa nové partnerstvá so sociálnymi partnermi a službami pre mladých ľudí vrátane mládežníckych organizácií. Konkrétne sa mládežnícke organizácie zapojili do návrhu a realizácie národných systémov záruk pre mladých ľudí, hoci v rôznej miere v jednotlivých štátoch.

Významné reformy v oblasti učňovskej prípravy a stáží prispeli k lepšej príprave mladých ľudí na plnenie potreby pracovného trhu a k vybudovaniu relevantných zručností, ale zároveň sa nimi prispelo k posilneniu zapojenia podnikateľskej komunity. Polovica členských štátov vykonala – alebo ohlásila plány, že vykoná – zákonné zmeny so zámerom zosúladiť svoj národný rámec kvality pre stáže po jeho prijatí v roku 2014[17]. Takmer všetky členské štáty prijali opatrenie na zlepšenie kvality, poskytovania alebo atraktívnosti učňovskej prípravy v duchu Európskeho združenia učňovskej prípravy, ktoré svoju činnosť začalo v júli 2013. Zapojenie podnikateľskej komunity bolo zásadné a jeho výsledkom boli nové záväzky, napríklad v rámci Európskeho paktu pre mládež (pozri oddiel 3.3).

Väčšina verejných služieb zamestnanosti zlepšila zameranie svojich služieb a rozšírila svoju súčasnú ponuku služieb pre mladých ľudí. Dve tretiny verejných služieb zamestnanosti stanovili osobitné ciele určené pre svoje služby orientované na mladých

[15] Zoskupenie je založené predovšetkým na niekoľkých opatreniach týkajúcich sa mladých ľudí v rokoch 2013 – 2015, ako je zdôraznené v databáze LABREF. Výsledky boli následne preskúmané na základe kvalitnejšej analýzy zameriavajúcej sa predovšetkým na stav vykonávania záruky pre mladých ľudí a na rozsah opatrení (na základe výboru EMCO, správ Európskej komisie o jednotlivých krajinách, analýzy národných expertov Európskeho monitorovacieho strediska pre politiku zamestnanosti).

[16] Ďalšie informácie podľa jednotlivých krajín sú uvedené na webovom sídle Európskej komisie http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1161&langId=sk.

[17] Odporúčanie Rady z 10. marca 2014 o rámci kvality pre stáže (2014/C 88/01).

ľudí[18]. Osobitný dôraz sa kládol na reorganizáciu štruktúr a zvýšenie personalizácie poradenstva. Takisto sa posilnila kapacita pracovníkov a v roku 2014 poskytla osobitnú odbornú prípravu viac ako polovica verejných služieb zamestnanosti. Členské štáty okrem toho rozšírili rozsah podpory prostredníctvom krátkych študijných alebo odborných stáží a zaužívaných prístupov k osobám, ktoré je najťažšie osloviť.

Dôrazom na včasný zásah a neregistrovaných NEET sa poukázalo na existujúce nedostatky v poskytovaní služieb a zaistil sa nový dôraz na terénnu prácu. Väčšina členských štátov nabádala mladých ľudí k registrácii u poskytovateľov záruky pre mladých ľudí a dve tretiny verejných služieb zamestnanosti sa zapojili do terénnej práce pri vykonávaní záruky pre mladých ľudí. V tomto smere bolo dôležité zvýšenie informovanosti, prístupnosti a rozsahu služieb, a to prostredníctvom vývoja nielen online registrácie a cielených kampaní, ale aj jednotných kontaktných miest, mobilných alebo decentralizovaných služieb a proaktívnej práce so širším spektrom partnerov. Hoci výsledky začínajú byť viditeľné, systémy záruk pre mladých ľudí sa ešte nedostali ku všetkým mladým ľuďom, ktorí prišli o prácu alebo predčasne ukončili školskú dochádzku.

Príklady politických opatrení alebo reforiem v rámci národných systémov záruk pre mladých ľudí

V Belgicku spustil región Brusel v máji 2013 projekt „Prechodné stáže“ zameraný na mladých uchádzačov o zamestnanie a študentov, ktorí dosiahli nízku úroveň vzdelania. Zameraný je hlavne na vedenie odbornej prípravy a následné činnosti. Dvanásť mesiacov po ukončení stáží dosiahli pozitívne výstupy (vrátane zamestnania a návratu k vzdelávaniu) spolu mieru 73 % pre stážistov oproti 47 % v kontrolnej skupine.

V Bulharsku sa v roku 2015 zaviedla sieť mediátorov pre mladých ľudí s cieľom **vyhľadať** nezaregistrovaných NEET v ich priamom prostredí a aktivovať ich. Mediátori pre mladých ľudí konajú ako sprostredkovatelia pre verejné inštitúcie, ktoré poskytujú sociálne, zdravotnícke, vzdelávacie a iné služby. Počas obdobia od mája do decembra 2015 poskytli mediátori pre mladých ľudí konzultácie 5 078 mladým ľuďom.

Fínsko vytvorilo v roku 2015 **jednotné kontaktné miesta** v 35 obciach, financované hlavne z ESF a ďalších vnútroštátnych finančných prostriedkov. Ich cieľom je posilniť a zjednodušiť služby pre mladých ľudí vo veku do 30 rokov na základe osobného poradenstva a vedenia, podpory v životnom manažmente, plánovaní kariéry, sociálnych zručnostiach a podpory v oblasti vzdelávania a zamestnanosti.

Zárukou pre mladých ľudí sa v Taliansku urýchlili zmeny, ktoré boli zohľadnené v širších **reformách** započatých v zákone o vytváraní pracovných miest. Počet mladých ľudí zaregistrovaných v tomto systéme sa stabilne zvyšoval a k 1. marcu 2016 dosiahol viac ako jeden milión.

V Lotyšsku sa projektom „Poznaj a urob“ podporuje **terénna práca** na úrovni obcí. Jeho cieľom je určiť, motivovať a aktivovať neregistrovaných NEET vo veku 15 až 29 rokov k návratu k vzdelávaniu, zamestnaniu alebo odbornej príprave. Projekt, ktorý sa začal na jeseň 2015 s podporou z ESF, má podporiť 5 260 mladých ľudí.

Cieľom slovinského programu Prvá výzva na rok 2015 je podporiť až 2 859 mladých ľudí vo veku 15 až 29 rokov pri nájdení si práce prostredníctvom **dotovaného zamestnania** na obdobie 15 mesiacov, s podporou v rámci iniciatívy na podporu

[18] Európska sieť verejných služieb zamestnanosti, správa o vykonávaní záruky pre mladých ľudí v rámci verejných služieb zamestnanosti, 2015.

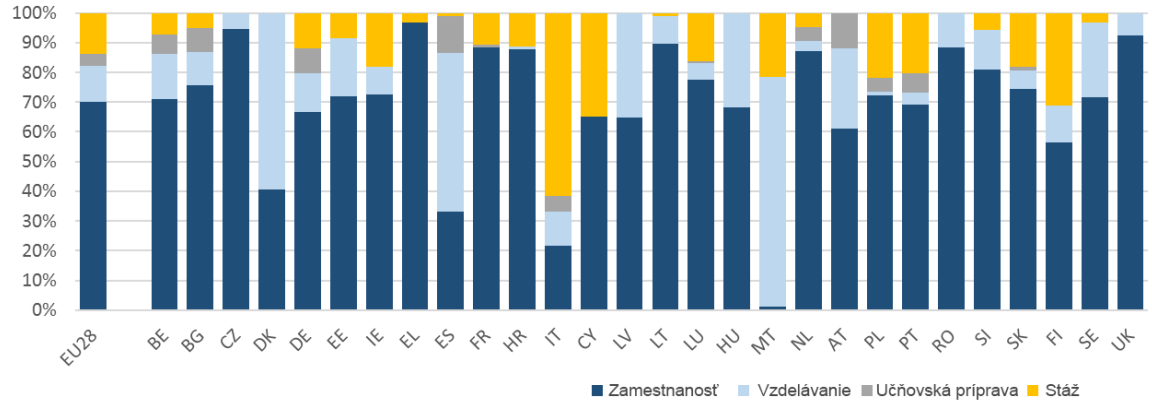
zamestnanosti mladých ľudí a ESF.

Systém učňovskej prípravy v Španielsku prešiel výraznými štrukturálnymi reformami, ktorých výsledkom je zvýšenie počtu učňov zo 4 000 na 15 000 už za obdobie troch rokov (od 2013 do 2016). Počas toho istého obdobia narástol počet podnikov, ktoré sa zúčastňujú na učňovskej príprave, z 500 až na 5 660.

... a pokrok v poskytovaní ponúk...

Od januára 2014 vstúpilo do systémov záruky pre mladých ľudí 14 miliónov mladých ľudí. Približne deväť miliónov mladých ľudí prijalo ponuku, pričom väčšina z nich predstavovala ponuky na zamestnanie[19]. Celkovo takmer dve tretiny mladých ľudí, ktorí opustili záruku pre mladých ľudí v roku 2015, tak urobili z dôvodu, že prijali ponuku na zamestnanie, vzdelávanie, odbornú prípravu alebo učňovskú prípravu. Zo všetkých ponúk poskytnutých v rámci štvormesačného obdobia sa väčšina týkala zamestnania (70,2 %), nasledovalo vzdelávanie (13,6 %), stáže (12,1 %) a učňovská príprava (4,1 %) (obrázok 3).

Obrázok 3: Rozdelenie pozitívnych a včasných ukončení podľa druhu ponuky, 2015 (%)

Zdroj: Európska komisia, monitorovanie záruky pre mladých ľudí[20]

[19] K prijatiu ponuky dochádza vtedy, keď mladá osoba naozaj začne s ponukou, ktorú predtým dostala a akceptovala – t. j. začne zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, učňovskú prípravu alebo stáž.

[20] Vo výsledkoch sa zohľadňuje stav vykonávania záruky pre mladých ľudí a ďalšie otázky súvisiace s údajmi, a preto je porovnateľnosť údajov v jednotlivých krajinách obmedzená.

Faktory úspechu záruky pre mladých ľudí

Tri roky po vykonávaní systémov záruk pre mladých ľudí sú pre ich úspešnú realizáciu rozhodujúce tieto faktory:

- silná inštitucionálna podpora a medzinárodná koordinácia;
- stratégie terénnej práce, vďaka ktorým sa do systému záruk pre mladých ľudí dostane viac mladých ľudí;
- jednotné kontaktné miesto na pomoc pri poskytovaní prispôsobených služieb špecifických pre potreby danej osoby;
- odstránenie prekážok medzi vzdelávaním a pracovným trhom vytvorením partnerského prístupu;
- moderné systémy odborného vzdelávania a prípravy poskytujúce zručnosti potrebné na trhu práce a
- silná účasť zamestnávateľov.

...hoci naďalej treba vykonávať činnosť, ktorou sa zaistí, aby všetci mladí ľudia získali podporu prostredníctvom záruky pre mladých ľudí

Napriek tomuto pozitívnemu vývoju treba vynaložiť ďalšie úsilie na podporu tých mladých ľudí, ktorí sú najviac vzdialení od pracovného trhu, t. j. NEET, ktorých je obvykle najťažšie osloviť (dokonca aj pred krízou) a ktorí doteraz najmenej využívali výhody zlepšení. Ide najmä o osoby, ktoré sa nachádzajú v situácii chudoby, sociálneho vylúčenia, majú zdravotné postihnutie alebo sú diskriminované, vrátane osôb, ktoré patria do etnickej menšiny alebo osôb s prisťahovaleckým pôvodom, žiadateľov o azyl a utečencov. Pokles miery NEET je hlavne výsledkom znížení úrovne NEET hľadajúcich si zamestnanie oproti neaktívnym NEET, ktorí sú izolovaní od pracovného trhu. Podiel NEET hľadajúcich si zamestnanie v EÚ prekročil v roku 2013 počet neaktívnych NEET, zatiaľ čo tieto dve kategórie dosahovali v roku 2015 rovnakú úroveň. Z toho vyplýva, že politiky mohli byť rýchlejšie v podpore nezamestnaných NEET, avšak viac času treba na to, aby sa neaktívni NEET priviedli späť k zamestnaniu, vzdelávaniu alebo odbornej príprave. V niektorých členských štátoch, napríklad na Cypre, v Maďarsku a Portugalsku, však možno vidieť pokles miery neaktívnych NEET.

2.2. Znaky vplyvu štrukturálnych zmien s podporou záruky pre mladých ľudí

Preskúmanie vplyvu vykonávania záruky pre mladých ľudí z hľadiska výsledkov pracovného trhu pre mladých ľudí si vyžaduje analýzu aktuálneho stavu pracovného trhu mladých ľudí pred vykonávaním záruky pre mladých ľudí a spôsobu, akým sa pracovný trh mladých ľudí zmenil od roku 2013, keď sa objavili prvé znaky hospodárskeho oživenia[21].

Napriek tomu, že na výsledky treba hľadieť opatrne, keďže porovnateľne lepšie plnenie týchto ukazovateľov možno tiež čiastočne pripísať väčšej cyklickej citlivosti mladých ľudí na makroekonomické podmienky, z výsledkov analýzy vyplýva, že **prispievajúcim faktorom sú štrukturálne zlepšenia s podporou v rámci záruky pre mladých ľudí**. Hoci nezamestnanosť u populácie dospelých počas tohto obdobia klesla, klesla

[21] Pri analýze sa vychádza zo zistení, ktoré sú podrobnejšie uvedené v technickom dokumente, Európska komisia (2016) „Analýza vykonávania záruky pre mladých ľudí v členských štátoch EÚ v rokoch 2013 – 2015“ (chystá sa publikácia).

porovnateľne viac u populácie mladých ľudí ako u populácie dospelých, a to v EÚ ako celku a tiež v mnohých členských štátoch. Pozitívne výsledky možno pozorovať najmä v Belgicku, na Cypre, v Českej republike, vo Fínsku, v Grécku, Holandsku, Chorvátsku, Írsku, Lotyšsku, Maďarsku, Portugalsku, Rumunsku, na Slovensku, v Spojenom kráľovstve, Španielsku a vo Švédsku.

Z procesu európskeho semestra vyplýva udržateľný pokrok takmer vo všetkých členských štátoch, ktoré v rokoch 2013 a 2014 prijali odporúčania pre jednotlivé krajiny týkajúce sa mladých ľudí, ako je uvedené v záveroch preskúmania výboru EMCO z roku 2015 a v správach Komisie o jednotlivých krajinách z roku 2016.

Okrem toho bola pridaná hodnota vytvorená zárukou pre mladých ľudí potvrdená v mnohých externých správach a hodnoteniach, ktoré sú uvedené v prílohe.

2.3. Finančná podpora v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí: nástroj zmeny

Úspešné vykonávanie záruky pre mladých ľudí bolo vo väčšine členských štátov podporované mobilizáciou finančných prostriedkov EÚ, pokiaľ ide o všetky aspekty národných systémov záruk pre mladých ľudí a súvisiacich štrukturálnych reforiem. V rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a ESF sa spoločne priamo investuje minimálne 12,7 miliardy EUR do opatrení zameraných na začlenenie mladých ľudí do pracovného trhu pre programové obdobie 2014 – 2020.

Hlavné črty iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí)[22]

Iniciatívou na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ktorá je finančným zdrojom Únie v objeme 6,4 miliardy EUR, sa priamo podporujú mladí ľudia, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, v regiónoch s mierou nezamestnanosti vyššou ako 25 % zaznamenanou v roku 2012. Dopĺňa ESF, v rámci ktorého sa podporujú ľudia, ako aj štrukturálne reformy hlavných systémov a služieb.

Medzi 20 krajín oprávnených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí patria: BE, BG, CY, CZ, EL, ES, FR, HR, HU, IE, IT, LV, LT, PL, PT, RO, SI, SK, SE, UK.

S cieľom pomôcť urýchliť mobilizáciu činností v teréne, ktoré sú financované v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí, boli všetky zdroje tejto iniciatívy viazané v rozpočte EÚ na prvé dva roky (2014/15) finančného cyklu 2014 – 2020. Niekoľko hlavných prijímajúcich členských štátov vyzvalo k zvýšeniu finančnej likvidity s cieľom umožniť rýchle začatie činností v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí v teréne. Výsledkom bola zmena nariadenia o ESF[23] a uvoľnenie sumy zo strany Komisie vo výške približne 1 miliardy EUR pre členské štáty v roku 2015 vo forme dodatočného predbežného financovania.

Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí predstavuje hlavný zdroj financovania záruky pre mladých ľudí...

Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí predstavuje v 20 oprávnených členských štátoch kľúčový mechanizmus na vykonávanie záruky pre mladých ľudí.

[22] Informácie o jednotlivých krajinách sú uvedené v prílohe B sprievodného pracovného dokumentu útvarov Komisie.

[23] Nariadenie (EÚ) č. 1304/2013.

V niektorých prípadoch sa používa na podporu väčšiny alebo všetkých opatrení v rámci systémov záruk pre mladých ľudí. Napríklad v Španielsku sa prostredníctvom iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí financuje 80 % činností v rámci záruky pre mladých ľudí. V iných členských štátoch predstavuje dodatočný zdroj financovania, ktorý sa používa na doplnenie iných zdrojov.

Členské štáty používajú iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí na podporu kľúčových činností týkajúcich sa záruky pre mladých ľudí. Silný dôraz sa kladie na poskytnutie prvých pracovných skúseností, stáží, učňovských príprav a kvalitného vzdelávania a odbornej prípravy. Viac ako polovica všetkých oprávnených členských štátov navyše podporuje mladých podnikateľov alebo ponúka opatrenia v oblasti mobility pracovných miest a odbornej prípravy. V niektorých členských štátoch[24] sa v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí podporujú finančné nástroje, ktorými sa poskytujú pôžičky a záruky pre mladých ľudí s cieľom stať sa samostatne zárobkovo činnými osobami a založiť si vlastný podnik.

Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí je zameraná na konkrétne regióny a skupiny mladých ľudí (napr. na tých mladých ľudí, ktorí sú mimo pracovného trhu, ako aj systémov vzdelávania a odbornej prípravy). Konkrétne ukazovatele výsledkov pôsobia ako dodatočný stimul kvality činností a posilňujú orientáciu zameranú na výsledky, pokiaľ ide o zásahy v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí, v porovnaní s ostatnými činnosťami s podporou finančných prostriedkov EÚ. Okrem toho sa vo vnútroštátnych hodnoteniach v niekoľkých členských štátoch zdôrazňuje skutočnosť, že výsledkom iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí bol silnejší dôraz na individualizovanú pomoc.

... a vykonávanie v teréne začalo stúpať v oblasti pokrytia, ako aj finančnej realizácie...

Činnosťami iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí sa doteraz podporilo viac ako 1,4 milióna mladých ľudí[25]. Hoci podávanie správ o úspešných výsledkoch je možné len po dokončení zásahu, z mnohých vnútroštátnych hodnotení[26] už vyplýva, že mladí ľudia, ktorí ukončili iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí, si výrazne zlepšili možnosti následného nájdenia zamestnania alebo pokračovania vo svojom štúdiu (napr. CY, EL, FR, IT, LV, PL, SE). Čo je dôležité, vysoký stupeň dôvery v súvislosti s úspechom cieľov iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí vyjadrujú aj riadiace orgány. Okrem toho, v niektorých členských štátoch existuje v súvislosti s opatreniami vyšší dopyt, ako sa očakával, a to v dôsledku zvýšeného záujmu medzi mladými ľuďmi.

Zavedenie opatrení v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí je v súčasnosti na správnej ceste vo väčšine členských štátov. Vykonávanie iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí výrazne pokročilo v druhej polovici roku 2015, a najmä v roku 2016. Oprávnené členské štáty si do konca júla 2016 zvolili operácie zodpovedajúce sume viac ako 4 miliardy EUR, ktoré sa už realizujú alebo ktorých začatie sa očakáva v krátkom čase. Od marca 2016 to predstavuje nárast o takmer 2 miliardy EUR. Polovica týchto členských štátov už vyčerpala takmer celý rozpočet pridelený na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Okrem toho si príjemcovia takisto do konca júla 2016 vyžiadali od riadiacich orgánov zodpovedných za iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí refundáciu vo výške 800 miliónov EUR. Pokiaľ ide o refundáciu výdavkov členským štátom zo strany Komisie, členské

[24] 64,6 milióna EUR v Taliansku a 23,5 milióna EUR v Bulharsku.

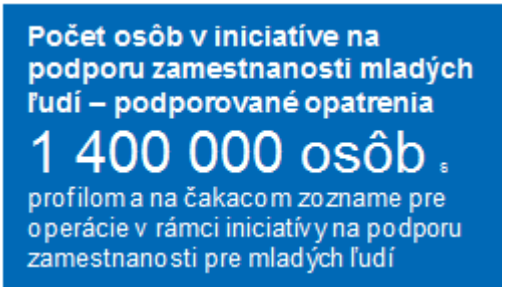
[25] Informácie od riadiacich orgánov ESF, ktoré zozbierala Komisia ad hoc v júli 2016.

[26] Prvé vnútroštátne hodnotenia iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí predložili členské štáty v súlade s regulačným rámcom na konci roku 2015. Druhé vnútroštátne hodnotenie sa od členských štátov požaduje do konca roka 2018.

štáty požiadali do konca augusta 2016 o refundáciu výdavkov v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí vo výške 682 miliónov EUR. Komisia už refundovala viac ako 70 % týchto žiadostí o platbu (a ďalšie platby sú v procese refundácie). Vykonávanie vďaka zriadeniu štruktúr iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí naberá tempo vo väčšine členských štátov. Aktuálnou prioritou je realizovať a v prípade potreby zrýchliť vykonávanie činností v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

...napriek počiatočnému meškaniu vo vykonávaní...

Vykonávanie iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí napriek presunutiu jeho ťažiska financovania na začiatočnú fázu v prvých dvoch rokoch programového obdobia nesplnilo politické očakávanie, že opatrenia sa začnú rýchlo. Dôvodom bola vo veľkej miere nedostatočná pripravenosť členských štátov vypracovať a začať príslušné opatrenia týkajúce sa zamestnanosti mladých ľudí a zdĺhavý proces zriadenia systémov vykonávania, ktoré by reagovali na nové požiadavky.

Pri úvodnom pomalom začiatku boli dôležitým faktorom nové povinnosti vyplývajúce z rámca európskych štrukturálnych a investičných fondov (ESIF), ktoré sa rovnako vzťahujú aj na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Konkrétne, členské štáty meškali s dokončením zriadenia systémov monitorovania a programových riadiacich štruktúr (vymedzených v právnom rámci ako „určenie orgánov“). Proces „určenia orgánov“ sa však v súčasnosti dokončil v prípade väčšiny operačných programov s podporou iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

Členské štáty financujú opatrenia týkajúce sa zamestnanosti mladých ľudí finančnými prostriedkami, ktoré sú k dispozícii v rámci programových cyklov 2007 – 2013 aj 2014 – 2020. Výsledkom ich súbežného vykonávania boli problémy týkajúce sa kapacít , pokiaľ ide o spracovanie overovania výdavkov a jeho potvrdenie Komisii.

Niekoľko členských štátov preto nebolo schopných využiť dodatočné predbežné financovanie iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí vo výške 930 miliónov EUR, ktoré sa poskytlo v roku 2015[27]. Stále však využíva peniaze, ktoré sú k dispozícii v rámci programového obdobia 2007 – 2013. Z vysokého počtu mladých ľudí, ktorí už sú zahrnutí do opatrení v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí, tiež vyplýva, že zavádzanie operácií v teréne nebolo výrazne obmedzené. V každom prípade viac ako polovica členských štátov konštatuje, že 30 % zvýšenie predbežného financovania, ktoré bolo vyplatené v roku 2015, malo pozitívny vplyv. Riadiacim orgánom umožnilo poskytnúť viac finančných prostriedkov na súčasné projekty a/alebo začať viac nových projektov[28].

...a EŠIF dopĺňajú iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí a slúžia na podporu štrukturálnych opatrení

[27] V súlade s nariadením (EÚ) 779/2015, Ú. v. EÚ L 126/1 z 21.5.2015.

[28] Európska komisia (2016), „Prvé výsledky iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí“.

ESF – okrem iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí – priamo preinvestuje v programovom období 2014 – 2020 minimálne sumu 6,3 miliardy EUR na podporu začlenenia mladých ľudí na pracovný trh.

Okrem toho členské štáty vyčlenili na roky 2014 – 2020 približne 27 miliárd EUR na riešenie predčasného ukončenia školskej dochádzky, celoživotného vzdelávania, odborného vzdelávania a odbornej prípravy. Podobne sú mladí ľudia jednou z hlavných cieľových skupín v prípade investícií ESF do podnikania a samostatnej zárobkovej činnosti, ktorých výška predstavuje viac ako 2 miliardy EUR.

Okrem toho bude k dispozícii Európsky fond regionálneho rozvoja na podporu rozvoja infraštruktúry v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, podnikania a opatrení na podporu začínajúcich podnikov mladých ľudí, a to na základe potrieb a príležitostí vymedzených v národných a/alebo regionálnych operačných programoch[29].

A napokon, štrukturálne reformy verejných služieb zamestnanosti členských štátov, ktoré sú potrebné na úspešné vykonávanie záruky pre mladých ľudí, sa tiež finančne podporujú z ESF, a to v členských štátoch oprávnených aj neoprávnených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí. V programovom období 2014 – 2020 to predstavuje približne 1 miliardu EUR.

Vyššie uvedené investície z ESF predstavujú dôležité doplnkové financovanie, ktoré je rozhodujúce pre vykonávanie záruky pre mladých ľudí vo všetkých 28 členských štátoch, a teda nad rámec 20 krajín oprávnených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

…potreby však zostávajú vysoké a vyžadujú si ďalšie finančné prostriedky, ktorými sa podporuje vstup mladých ľudí na pracovný trh

Niekoľko regiónov EÚ stále potrebuje podporu v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Z použitia najnovších ročných údajov o nezamestnanosti mladých ľudí (2015) na účely stanovenia regiónov oprávnených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí vyplýva, že na podporu z tejto iniciatívy by malo mať naďalej oprávnenie 14 zo súčasných 20 oprávnených členských štátov. Okrem toho členské štáty s najvyšším počtom nezamestnaných mladých ľudí na regionálnej úrovni (40 – 50 %) zostávajú tie isté. Niekoľko členských štátov (najmä Taliansko, Portugalsko a Francúzsko) zdôraznilo, že považujú pokračovanie iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí za dôležité na to, aby dosiahli ambiciózne politické ciele, ktoré si sami stanovili pri riešení nezamestnanosti mladých ľudí, a že už vyčerpali všetky zdroje v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ktoré mali k dispozícii.

Preto vzhľadom na pretrvávajúce vysoké úrovne nezamestnanosti mladých ľudí v mnohých regiónoch a na znázornené povzbudivé prvé výsledky Komisia navrhla doplniť pôvodné prostriedky iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí o 1 miliardu EUR počas rokov 2017 – 2020 (a ďalšie zodpovedajúce finančné prostriedky vo výške 1 miliardy EUR sa poskytnú z Európskeho sociálneho fondu), čím sa dosiahne celková

[29] Informácie o programoch v každom členskom štáte/regióne pre EFRR sú uvedené na stránke: http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/atlas/.

suma 8,4 miliardy EUR od začatia iniciatívy[30]. Okrem toho, ako bolo oznámené v technickej úprave viacročného finančného rámca na rok 2017[31], Komisia sa tiež zapojila do diskusií s členskými štátmi, ktoré najviac využívajú úpravu balíkov finančných prostriedkov na politiku súdržnosti s cieľom zamerať dodatočné sumy aj na opatrenia na riešenie nezamestnanosti mladých ľudí.

3. MOBILIZOVANIE RÔZNYCH NÁSTROJOV NA ÚROVNI EÚ NA PODPORU ČLENSKÝCH ŠTÁTOV A MONITOROVANIE POKROKU

3.1. Vysoký politický impulz a podpora pre politiku EÚ

Nástrojmi na úrovni EÚ sa zlepšila kapacita realizovať systémy záruk pre mladých ľudí...

Vysoký politický impulz spolu s podporou politiky EÚ a mechanizmami vzájomného učenia pomohol členským štátom pri zavádzaní správneho inštitucionálneho rámca a pri vzájomnej výmene skúseností. Hlavy štátov a predsedovia vlád_znovu potvrdili svoje záväzky v tejto oblasti počas troch osobitných stretnutí v Berlíne, Paríži a Miláne v rokoch 2013 – 2014. Tieto konferencie o zamestnanosti mladých ľudí pomohli pri upevnení spoločného zmyslu pre zodpovednosť a európskej výmene skúseností a nápadov týkajúcich sa spôsobu stimulovania tvorby pracovných miest pre mladých ľudí a zaistiť, aby bola mladšia generácia lepšie vybavená a kvalifikovaná pre budúce výzvy. Sociálni partneri rokovali v júni 2013 o rámci opatrení týkajúcich sa zamestnanosti mladých ľudí a v tejto súvislosti vykonali rôzne opatrenia[32].

Vďaka programu vzájomného učenia v rámci európskej stratégie zamestnanosti sa prostredníctvom série partnerských hodnotení zlepšilo nadnárodné vzdelávanie[33]. Na uľahčenie neustálej výmeny slúži sieť národných koordinátorov záruky pre mladých ľudí[34]. Záruka pre mladých ľudí predstavovala prioritu aj v programe európskej siete verejných služieb zamestnanosti[35] a prispievala k budovaniu jej kapacít na poskytovanie prispôsobených služieb pre mladých ľudí.

30 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o strednodobom preskúmaní/revízii viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 [COM(2016) 603]

31 Technické úpravy finančného rámca na rok 2017 v súlade s vývojom HND a úpravy balíkov finančných prostriedkov na politiku súdržnosti, ktoré boli prijaté podľa článkov 6 a 7 nariadenia Rady č. 1311/2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020, COM(2016) 311, 30.6.2016.

32 http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=5314

33 Popredné miesto v programe vzájomného učenia v oblasti politík vzdelávania a mladých ľudí zaujala aj prevencia predčasného ukončenia školskej dochádzky a uľahčenie prechodu zo vzdelávania do zamestnania.

34 http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=11490&langId=en

35 http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1100&langId=sk. Konkrétne sa v rámci siete vykonáva ročné monitorovanie vykonávania záruky pre mladých ľudí zo strany verejných služieb zamestnanosti.

Špecifickými politickými nástrojmi sa zabezpečila užitočná podpora pre členské štáty pri riešení konkrétnych problémov. Komisia spustila webovú stránku záruky pre mladých ľudí,[36] usporiadala pracovný seminár o návrhu a vykonávaní systémov záruky pre mladých ľudí a konferenciu na vysokej úrovni a poskytla osobitnú poradenskú službu týkajúcu sa zriadenia systémov učňovskej prípravy a odbornej prípravy v rokoch 2013 a 2014. V spoločnom projekte Komisie a MOP sa od roku 2015 poskytuje prispôsobená podpora týkajúca sa posilnenia vnútroštátnych spôsobilostí na posúdenie a realizáciu systémov záruky pre mladých ľudí. V roku 2013 Komisia na požiadanie Európskeho parlamentu tiež priamo riadila 18 pilotných projektov v rámci záruky pre mladých ľudí v siedmich členských štátoch[37]. Komisia ďalej poskytla v roku 2015 súbor nástrojov na terénnu prácu a zvyšovanie informovanosti s cieľom podporiť mladých ľudí pri registrácii u svojich miestnych poskytovateľov a otestovala ho v štyroch členských štátoch. Podporu pre svoje činnosti v teréne v rokoch 2016 – 2017 získa až deväť ďalších členských štátov.

... a zároveň pomáhajú členským štátom pri odštartovaní zásahov v teréne, ktoré sú financované v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

Ihneď po prijatí právneho rámca o programových opatreniach pre iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí Komisia vypracovala osobitný usmerňovací dokument týkajúci sa vykonávania iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a vypracovala podrobné usmernenie o monitorovaní a hodnotení zásahov v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

V rokoch 2014 a 2016 sa spolu s riadiacimi orgánmi zorganizovali dva špecializované technické semináre o iniciatíve na podporu zamestnanosti mladých ľudí s cieľom pomôcť pri urýchlení určenia orgánov zapojených do riadenia programov s podporou iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí. S riadiacimi orgánmi sa v rámci Výboru pre ESF a technickej pracovnej skupiny pre ESF a stretnutí partnerstva pre hodnotenie ESF pravidelne rozoberali opatrenia na monitorovanie a hodnotenie iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

3.2. Pevný rámec monitorovania: sledovanie pokroku a podpora priebežného zlepšovania

Členským štátom pomáha v monitorovaní vykonávania záruky pre mladých ľudí komplexný rámec monitorovania na úrovni EÚ. Vďaka tomuto rámcu zaujíma táto problematika stále popredné miesto v politickom programe a pomáha sa ním v neustálom zlepšovaní národných systémov.

Pri riešení štrukturálnych problémov týkajúcich sa vykonávania záruky pre mladých ľudí na najvyššej úrovni je kľúčový európsky semester. Pokrok sa posudzuje každý rok v správach Komisie o jednotlivých krajinách a prostredníctvom preskúmaní Výboru pre zamestnanosť (EMCO) týkajúcich sa mnohostranného dohľadu. Počet odporúčaní pre jednotlivé krajiny týkajúcich sa zlepšovania prechodu zo školy do zamestnania sa v roku 2014 výrazne zvýšil, keď odporúčanie pre mladých ľudí prijala väčšina členských štátov. V rokoch 2015 a 2016 bolo vydaných menej odporúčaní pre mladých ľudí. Dôvodom bol

[36] http://ec.europa.eu/social/youthguarantee
[37] http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1099&langId=sk

pokles nezamestnanosti mladých ľudí a pokrok členských štátov dosiahnutý pri riešení odporúčaných reforiem so zohľadnením usmerňovania v rámci semestra (pozri pracovný dokument útvarov Komisie, v ktorom je uvedený prehľad odporúčaní pre mladých ľudí a pokrok dosiahnutý vo vykonávaní podľa jednotlivých krajín).

Výbor EMCO s podporou Komisie vypracoval ambiciózny rámec ukazovateľov na monitorovanie záruky pre mladých ľudí[38]. V tomto oznámení sú uvedené výsledky z dvoch kôl zberu údajov, a to za rok 2014 a rok 2015.

Vyššie uvedené skutočnosti sú reakciou na odporúčanie Európskeho dvora audítorov o zriadení komplexného systému monitorovania.

Ministri práce zastúpení v Rade pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti v marci 2016 schválili „*Kľúčové posolstvá týkajúce sa ďalšieho postupu v súvislosti so zárukou pre mladých ľudí po roku 2016*“ výboru EMCO. Zdôraznili pozitívne výsledky a vyzvali k stálemu politickému záväzku na riešenie problémov týkajúcich sa partnerstiev, aktívnej pomoci pre NEET a monitorovaniu[39].

Pokiaľ ide o monitorovanie účinnosti a efektívnosti iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí, súčasťou uplatniteľného regulačného rámca je súbor konkrétnych ukazovateľov výsledkov pre iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí, vďaka čomu je viac orientovaný na výsledky. Celé usporiadanie iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a zameranie zásahov na konkrétne regióny, ktoré sú nezamestnanosťou mladých ľudí najviac postihnuté, a na relevantné cieľové skupiny žijúce v týchto regiónoch, je v porovnaní s činnosťami ESF skutočnou novinkou. Okrem toho je vďaka ukazovateľom výsledkov špecifických pre iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí možné priamo vysledovať spojenie medzi finančnou podporou a výsledkami a dosiahnutými úspechmi pre cieľovú skupinu.

3.3. Cielené iniciatívy, ktorými sa zvyšuje poskytovanie kvalitných ponúk

Úsilie vynaložené na podporu poskytovania učňovskej prípravy a stáží, podnikania mladých ľudí a mobility mladých ľudí prispelo k zvýšeniu počtu ponúk v rámci záruky pre mladých ľudí a toto úsilie by sa dalo ďalej zlepšovať. Európske združenie učňovskej prípravy od svojho vzniku v roku 2013 zmobilizovalo 31 vlád jednotlivých štátov a 120 zainteresovaných strán s cieľom zlepšiť kvalitu, poskytovanie a obraz učňovskej prípravy, pričom sa zmobilizovalo spolu 250 000 možností na odbornú prípravu a pracovné miesta. Dôležitým referenčným ukazovateľom sa v tejto oblasti stal rámec kvality pre stáže z roku 2014. V novembri 2015 sa spoločne s CSR Europe začal Európsky pakt pre mládež. Jeho cieľom je počas nasledujúcich dvoch rokov vytvoriť 10 000 kvalitných partnerstiev medzi podnikmi a vzdelávacími subjektmi a poskytnúť 100 000 nových kvalitných učňovských príprav, stáží alebo pracovných miest na vstupnej úrovni. Podpora podnikania sa poskytuje pre mladých ľudí v podobe zásahov v rámci záruky pre mladých ľudí zo strany verejných služieb zamestnanosti vo väčšine členských štátov, v niekoľkých prípadoch ako súčasť samostatných programov alebo projektov.

V rámci iniciatívy „Tvoje prvé pracovné miesto EURES“ sa poskytla cielená podpora pre zamestnanosť a odbornú prípravu v európskom kontexte a túto podporu možno ďalej posilňovať s cieľom podporiť mobilitu mladých ľudí. V rámci tohto systému sa v rokoch

[38] Výbor pre zamestnanosť, Rámec ukazovateľov na monitorovania záruky pre mladých ľudí, INDIC/10/12052015/EN-rev.

[39] Kľúčové posolstvá týkajúce sa ďalšieho postupu v súvislosti so zárukou pre mladých ľudí po roku 2016, v ktorých je zapracovaná správa výboru EMCO o stave vykonávania záruky pre mladých ľudí, ST 6154 2016 INIT.

2011 až 2014 podporilo 4 251 pracovných umiestnení s celkovým rozpočtom približne 12 miliónov EUR.

Na doplnenie súčasného krátkodobého (v priemere 3 týždne) systému bol nedávno v členských štátoch spustený pilotný projekt na testovanie dlhodobejšej mobility učňov (od 6 do 12 mesiacov) s cieľom zriadiť neskôr stály systém na základe získaných poznatkov.

Európske združenie učňovskej prípravy

Európske združenie učňovskej prípravy je iniciatíva viacerých zainteresovaných strán (s účasťou členských štátov, sociálnych partnerov, komôr, spoločností, poskytovateľov odborného vzdelávania a odbornej prípravy, profesijných orgánov, mládežníckych organizácií a regiónov), ktorej cieľom je posilniť kvalitu, poskytovanie a obraz učňovskej prípravy v Európe. Dôležitou témou sa stáva aj zvýšená mobilita učňov.

Komisia poskytuje finančnú podporu prostredníctvom konkrétnych výziev na predkladanie návrhov v rámci programu Erasmus+ a inými spôsobmi. Združenie vypracovalo akčný plán na rok 2016 zahŕňajúci 12 kľúčových opatrení, ktoré sa majú realizovať počas tohto roka.

Rámec kvality pre stáže

Odporúčanie Rady o rámci kvality pre stáže bolo prijaté v marci 2014. Je osobitne dôležité v podpore poskytovania kvalitných stáží v rámci záruky pre mladých ľudí.

Jeho cieľom je zvýšenie kvality stáží (na otvorenom trhu, ako aj v rámci aktívnych politík trhu práce) prostredníctvom 22 prvkov kvality, ktoré možno priamo preniesť do vnútroštátnych právnych predpisov alebo dohôd so sociálnymi partnermi. Prvky súvisia najmä s obsahom vzdelávania, pracovnými podmienkami a transparentnosťou, pokiaľ ide o finančné podmienky a postupy prijímania do zamestnania.

Podrobný prehľad krokov, ktoré členské štáty prijali pri vykonávaní rámca kvality pre stáže, je uvedený v osobitnom pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k tomuto oznámeniu.

3.4. Záruka pre mladých ľudí v medzinárodnom programe

Záruke pre mladých ľudí sa dostalo veľa pozornosti na medzinárodnej úrovni, pretože predstavuje súčasť nového, celoeurópskeho prístupu k riešeniu vysokej úrovne nezamestnanosti mladých ľudí, ktorá je spoločnou obavou ďalších regiónov sveta. Ministri práce a zamestnanosti na samite G20 aj na stretnutí Ázia - Európa uznali záruku pre mladých ľudí ako hlavnú štrukturálnu reformu pre systémové prechody zo školy do zamestnania. MOP a OECD predstavili skúsenosti z prvotného vykonávania záruky pre mladých ľudí s cieľom vymeniť si s nečlenskými krajinami EÚ získané poznatky. Okrem toho sa očakáva, že vykonávaním záruky pre mladých ľudí v EÚ sa prispeje k prvému kvantitatívnemu cieľu týkajúcemu sa zamestnanosti mladých ľudí, ktorý bol prijatý na úrovni G20, t. j. znížiť podiel mladých ľudí, ktorí sú najviac vystavení riziku, že budú stále zaostávať na pracovnom trhu, v krajinách G20 o 15 % do roku 2025.

Na globálnej úrovni sa vytvoril ďalší stimul, keď sa v roku 2015 prijal program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 obsahujúci 17 cieľov trvalo udržateľného rozvoja.

V rámci špecifického cieľa 8 sa má podporiť inkluzívny a udržateľný hospodársky rast, zamestnanosť a dôstojná práca pre všetkých a do roku 2020 výrazne znížiť podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, pričom do roku 2030 sa má dosiahnuť plná a produktívna zamestnanosť a dôstojná práca pre všetkých vrátane mladých ľudí.

Záruka pre mladých ľudí môže zohrávať dôležitú úlohu v stratégii EÚ na dosiahnutie týchto cieľov.

4. ZRÝCHLENIE A ROZŠÍRENIE ZÁRUKY PRE MLADÝCH ĽUDÍ: VYVODENIE ZÁVEROV Z PRVÝCH ROKOV VYKONÁVANIA

4.1. Zaistenie úplného a udržateľného vykonávania

Aby sa doteraz vykonaná práca mohla účinne využiť, dôležité bude pokračovať v plnení politického záväzku a finančnej podpory pre záruku pre mladých ľudí a vykonávanie dlhodobej, štrukturálnej reformy. Vykonávanie v celom rozsahu je v niekoľkých členských štátoch stále nedávnou záležitosťou, keďže pri mnohých opatreniach bolo potrebné vykonať zásadné reformy a rozšíriť partnerstvá: posilnenie iniciatív s cieľom zaistiť plné pokrytie by sa malo zrýchliť, aby mohla záruka pre mladých ľudí dosiahnuť svoj celkový potenciál. Zintenzívnenie vykonávania bude tiež zahŕňať realizáciu úsilia v oblasti monitorovania, zefektívnenie súčasných procesov zberu údajov, prekonanie technických prekážok a zlepšenie kvality zberu údajov na základe spoločného rámca ukazovateľov.

4.2. Lepšia spolupráca s neregistrovanými NEET a nízkokvalifikovanými osobami

Záruka pre mladých ľudí musí predstavovať výhody pre všetkých mladých ľudí a všetci mladí ľudia musia mať prospech z prvých znakov oživenia. A predsa, napriek značnému úsiliu, ktoré členské štáty vynaložili na zlepšenie terénnej práce, sú mladí ľudia v tých najzraniteľnejších situáciách vrátane nízkokvalifikovaných osôb a neregistrovaných NEET medzi príjemcami nedostatočne zastúpení.

Riešenie tejto výzvy si bude vyžadovať nielen účinnejší aktívny prístup, ale aj rozšírenie rozsahu zásahov, ktoré sa navrhujú v rámci štyroch typov ponúk záruky pre mladých ľudí. Hoci na zaistenie rýchlej aktivácie je dôležitá štvormesačná lehota, mladí ľudia, ktorí čelia viacerým prekážkam, často potrebujú pred tým, ako budú môcť prijať ponuku, komplexné, zdĺhavé a individualizované zásahy. Na lepšie riešenie ich potrieb treba rozšíriť súbor ponúk ďalšieho vzdelávania o zaužívané prístupy a zintenzívnenú podporu, ktorú poskytujú rôzni partneri.

4.3. Posilnenie kapacity a zlepšenie kvality ponúk

Väčšou internou koordináciou a budovaním kapacít sa upevnia sľubné partnerstvá a zlepší sa realizácia. Vykonávaním záruky pre mladých ľudí sa posilnila spolupráca medzi verejnými inštitúciami a zainteresovanými stranami. Avšak jej široký rozsah tiež odhalil už existujúce nedostatky. Tento proces vychádza najmä z ministerstiev práce a slabšieho zapojenia vzdelávacích a/alebo mládežníckych orgánov. Okrem toho, kapacita partnerov, a najmä verejných služieb zamestnanosti, čelila výzvam vzhľadom na veľký rozsah úloh, ktoré sa majú vykonať.

Posilnenie spolupráce medzi poskytovateľmi vzdelávania a zamestnávateľmi zostáva kľúčovým pre rozšírenie skupiny kvalitných ponúk pre mladých ľudí. Napriek tomu, že

členské štáty sa usilujú o zaistenie účasti zamestnávateľov, ich účasť v praxi bola doteraz skôr obmedzená. Vyplýva to najmä z náročných makroekonomických podmienok, ako aj z problémov v oblasti zosúladenia dopytu a ponuky práce, slabého zapájania sa do návrhu a realizácie systémov a z obmedzenej štruktúrovanej spolupráce s verejnými službami zamestnanosti. Väčšou účasťou zamestnávateľov by sa tiež zlepšilo predpokladanie budúceho nedostatku zručností.

Dôležité je zavádzanie lepších mechanizmov s cieľom zaistiť, aby mladí ľudia dostávali ponuky vysokej kvality. Výzvy súvisia s krátkym trvaním ponúk a skutočnosťou, že pri ponukách ďalšieho vzdelávania sa nie vždy zaistí dosiahnutie výsledku vzdelávania (napr. minimálna úroveň základných zručností) alebo uznaná kvalifikácia. Ostatné výzvy sa týkajú nedostatku regulácie ponúk stáží na otvorenom trhu, pokiaľ ide o transparentnosť prijímania do zamestnania, trvanie a uznávanie. Hoci zmeny v kvalite ponúk závisia najmä od vnútroštátneho pracovného trhu, takisto vyplývajú zo skutočnosti, či a ako sa vymedzili a v praxi poskytli „kvalitné“ ponuky. Napríklad ak sa kvalitná ponuka vymedzí priamo alebo nepriamo, vo všeobecnosti sa ňou rieši udržateľnosť výsledku[40] a osobné uspokojenie mladej osoby. Minimálne kritériá kvality, a to aj na účely monitorovania záruky pre mladých ľudí, stanovilo len niekoľko členských štátov.

Komisia pracuje spolu s MOP na vymedzení hlavných prvkov, ktoré tvoria kvalitnú ponuku v rámci záruky pre mladých ľudí. Ide o časť odpovede Komisie na odporúčanie Dvora audítorov týkajúce sa presadzovania súboru atribútov kvality pre ponuky v rámci záruky pre mladých ľudí. Komisia okrem toho vo výbore EMCO preskúma možnosť prediskutovania noriem pre kritériá kvality v kontexte činnosti v oblasti monitorovania záruky pre mladých ľudí.

5. ĎALŠIE KROKY: UPEVNENIE ZÁRUKY PRE MLADÝCH ĽUDÍ A ÚPLNÁ MOBILIZÁCIA ZDROJOV INICIATÍVY NA PODPORU ZAMESTNANOSTI MLADÝCH ĽUDÍ

Prosperita Európy a spôsob života sa zakladajú na jej najväčšom aktíve: na jej ľuďoch. Európska komisia prijala opatrenie, aby sa medzi hlavné body programu Európskej únie zaradili otázky zamestnanosti, rastu, investícií a sociálnej spravodlivosti, a ako najvyššiu prioritu si zvolila boj proti nezamestnanosti, najmä nezamestnanosti mladých ľudí.

Nezamestnanosť a neaktivita mladých ľudí sú napriek najnovším zlepšeniam stále nad úrovňami spred krízy a vyžadujú si ďalšie úsilie. Zárukou pre mladých ľudí sa otvorila cesta pre účinnejšiu podporu pre mladých ľudí v ich prechode medzi vzdelávaním a pracovným trhom.

Prioritou by sa teraz mala stať realizácia kompletného zavádzania národných systémov záruky pre mladých ľudí, a to zrýchlením a rozšírením ich vykonávania, a zároveň by sa mali riešiť vzniknuté výzvy a vytvoriť účinnejšie zásahy podporované iniciatívou na podporu zamestnanosti mladých ľudí a ESF. K tomuto procesu prispieva toto oznámenie preukázaním hlavných faktorov úspechu a určením oblastí, ktoré si vyžadujú ďalšie opatrenia. Komisia bude naďalej podporovať vzájomné učenie a výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi.

[40] V rámci prístupu založenom na výsledku sa zohľadňuje to, že vo všeobecnosti má ponuka kvalitná vtedy, ak osoba, ktorá má z nej výhody, dosiahne udržateľné zotrvanie na pracovnom trhu. To znamená, že príjemca sa následne nevráti do stavu nezamestnanosti alebo neaktivity. „Kvalitnú“ ponuku možno teda merať jej výsledkom.

Členské štáty budú ďalej využívať podporu v rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí až do roku 2018 za predpokladu, že k dispozícii budú aj naďalej finančné prostriedky z rokov 2014 – 2015. Aby Komisia mohla pokračovať v iniciatíve na podporu zamestnanosti mladých ľudí, navrhla ako súčasť revízie viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020[41] doplnenie pôvodných prostriedkov iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí o 1 miliardu EUR v rokoch 2017 – 2020. Táto suma bude doplnená o rovnako vysoký príspevok z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu. Pre Komisiu zostáva najvyššou prioritou zaistenie dostatočných ďalších finančných zdrojov EÚ pre zamestnanosť mladých ľudí od roku 2017.

Ako je uvedené vo vyhlásení o úmysle z roku 2016, Komisia všeobecnejšie plánuje zintenzívniť svoje úsilie o podporu mladých ľudí a nástroje záruky pre mladých ľudí by mali zohrávať svoju úlohu v plnom rozsahu ako súčasť širšieho súboru iniciatív pre mladých ľudí.

Napríklad, predseda Juncker počas svojho prejavu o stave Únie 14. septembra 2016 oznámil zriadenie Zboru európskej solidarity. Zbor bude vychádzať zo základných hodnôt EÚ týkajúcich sa angažovanosti a solidarity a sociálne zmýšľajúcim mladým ľuďom vo veku do 30 rokov bez ohľadu na to, či využívajú záruku pre mladých ľudí, ponúkne príležitosť pomáhať a podporovať ostatných a získať nové zručnosti a skúsenosti, a to buď v ich krajine alebo inom členskom štáte.

Pokiaľ ide o učňovskú prípravu, vykonávaním pilotného projektu pre dlhodobejšiu mobilitu učňov sa zabezpečia potrebné vedomosti a skúsenosti na to, aby sa v blízkej budúcnosti vytvoril stálejší systém. Okrem toho by rozvoj rámca kvality pre učňovskú prípravu dopĺňal súčasnú stratégiu, ktorej cieľom je zhodnotenie učňovskej prípravy a jej zatraktívnenie pre mladých ľudí, ako aj spoločnosti.

Tento politický program pre mladých ľudí, najmä zásada aktívnej podpory udržateľného začleňovania na pracovný trh a záväzok týkajúci sa zvýšenia úrovne ich zručností a kvalifikácií, predstavuje významnú časť širšieho úsilia Komisie o presadzovanie vzostupnej konvergencie v rámci členských štátov a medzi nimi. To je aj základom **európskeho piliera sociálnych práv**, ktorý je v súčasnosti predmetom širšej konzultácie a ktorý Komisia predstaví budúci rok.

[41] Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o strednodobom preskúmaní/revízii viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 [COM(2016) 603].

Príloha – Externé správy a hodnotenia záruky pre mladých ľudí.

- Eurofound (2015), „Nad rámec záruky pre mladých ľudí. Skúsenosti získané v prvom roku vykonávania“, podkladový dokument, ktorý pripravil Eurofound ako príspevok k neformálnemu stretnutiu EPSCO, 16. – 17. júla 2015, Luxemburg
- Európska komisia (2015), Pilotné projekty partnerstiev v oblasti záruky pre mladých ľudí v teréne. Správa o prípravnom opatrení Európskeho parlamentu (EPPA) týkajúcom sa záruky pre mladých ľudí
- Európska sieť verejných služieb zamestnanosti (2014), Katalóg opatrení VSZ na účely vykonávania záruky pre mladých ľudí
- Európska sieť verejných služieb zamestnanosti (2015), Správa o postupoch VSZ na účely terénnej práce a aktivácie NEET
- Európska sieť verejných služieb zamestnanosti (2015), Správa o vykonávaní záruky pre mladých ľudí zo strany VSZ, júl 2015,
- Európska sieť verejných služieb zamestnanosti (2016), Správa o vykonávaní záruky pre mladých ľudí zo strany VSZ, september 2016 (chystá sa)
- Centrum pre európske politiky (2015), Rok po záruke pre mladých ľudí: politická únava alebo náznaky opatrení?, Claire Dhéret a Martina Morosi; Policy Brief 27, máj 2015
- Centrum pre európske politiky (2016), Smerom k europeizácii politík v oblasti zamestnanosti mladých ľudí? Komparatívna analýza návrhov regionálnych politík v oblasti záruky pre mladých ľudí, Claire Dhéret a Julie Roden, tematický dokument, č. 81, september 2016
- Európske fórum mládeže (2014) Mládežnícke organizácie a záruka pre mladých ľudí v Európe, strategický dialóg s občianskou spoločnosťou
- MOP (2015), Program záruky pre mladých ľudí v Európe: Znaky, vykonávanie a výzvy
- OECD (2014), Miestne vykonávanie záruk pre mladých ľudí: Nové poznatky z európskych skúseností